

Handläggare
Anette Jansson
Telefon: 08-508 28 820

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2017-09-19 p. 15

Motion (2017:33) om ett modernt och hållbart växande Stockholm

Remiss från kommunstyrelsen, finansroteln dnr106-876/2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Anna König Jerlmyr m.fl. (M) har skrivit en motion om ”ett modernt och hållbart växande Stockholm”, som kommunstyrelsen skickat på remiss till bl.a. miljö- och hälsoskyddsnämnden för svar senast den 27 oktober 2017.

König Jerlmyr m.fl. föreslår i motionen ”ett reformpaket för den moderna och hållbara staden”. De föreslår förslag för ”ett omfattande bostadsbyggande, en utökad och tillgänglig kollektivtrafik och ett internationellt konkurrenskraftigt företagsklimat”. I motionen yrkas att kommunfullmäktige beslutar om 35 förslag.

Miljöförvaltningen kommenterar endast de förslag som har beröring med förvaltningens bevakningsområde, vilket är 14 förslag.

Bakgrund

Anna König Jerlmyr m.fl. (M) har skrivit en motion om ”ett modernt och hållbart växande Stockholm”, som kommunstyrelsen

skickat på remiss till bl.a. miljö- och hälsoskyddsnämnden för svar senast den 27 oktober 2017.

König Jerlmyr m.fl. föreslår i motionen ”ett reformpaket för den moderna och hållbara staden”. De föreslår förslag för ”ett omfattande bostadsbyggande, en utökad och tillgänglig kollektivtrafik och ett internationellt konkurrenskraftigt företagsklimat”. I motionen yrkas att kommunfullmäktige beslutar om 35 förslag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen kommenterar nedan endast de reformförslag som har beröring med förvaltningens bevakningsområde. Reformförslagen står med kursiv stil och är numrerade i enlighet med motionen. Övriga förslag finns att läsa i själva motionen, bilaga 1.

3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att utreda markförhållandena på Loudden inför kommande bostads-exploatering.

Miljöförvaltningen har tagit fram ett miljöunderlag för planprogrammet för Loudden, vilket förvaltningen gör för alla detaljplaner och program. I detta redovisar förvaltningen kända fakta kring markföreningar, samt vilka frågor som förvaltningen anser behöver utredas vidare.

En sammanställning av markföreningssituationen på Louddens oljehamn har redan gjorts på uppdrag av Stockholms stad genom Exploateringskontoret och Stockholms hamn AB.

Sanering av markföreningar har påbörjats av ett par verksamhetsutövare i området, för att uppnå Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning, MKM. Sådana arbeten ska, enligt 10 kap. miljöbalken, anmälas till tillsynsmyndigheten innan de påbörjas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden/-förvaltningen granskar anmälan och meddelar, vid behov, beslut om ytterligare försiktighetsmått. Förvaltningen bedriver därefter tillsyn över att arbetena genomförs i enlighet med det beslut som meddelats i det enskilda ärendet.

Staden kommer att sanera marken ytterligare så att platsspecifika riktvärden, kopplade till den planerade markanvändningen, uppnås. Platsspecifika riktvärden har tagits fram i samråd med miljöförvaltningen och i enlighet med övriga riktvärden för Norra Djurgårdstaden. Miljöförvaltningen har, som redan nämnts, tillsyn över saneringen och saneringsanmälan har inkommit för de delar av området där sanering påbörjats.

I planprocessen ansvarar stadsbyggnadskontoret för att erforderliga utredningar görs. Dessa utförs vanligen av konsulter anlitade av aktuell byggherre eller av exploateringskontoret. Det ingår inte i miljöförvaltningens uppdrag att utföra sådana utredningar i planprocessen. Förvaltningen bistår dock vid behov med kompetens vid beställning, samt tolkning av utredningar.

4. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att öka exploateringsgraden i kollektivtrafiknära lägen. Dessa lägen är attraktiva för många människor, då det är enkelt att ta sig till och från arbete eller fritidsaktiviteter. Detta gäller även för andra attraktiva lägen, som vid stadens brofästen eller i större stadsutvecklingsområden. I dessa lägen kan många gånger en högre och tätare stad tillåtas.

Miljöförvaltningen är generellt positiv till att exploateringsgraden ökas i kollektivtrafiknära lägen, eftersom detta ökar möjligheten till miljövänliga transporter. I vissa lägen kan det dock vara olämpligt p.g.a. andra miljöfaktorer som höga luftföroreningshalter, bullerstörningar eller värdefull naturmiljö. Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen har dessutom en nära koppling mellan bostadsbyggande och nybyggd kollektivtrafik.

6. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att ta fram en strategi för att fasa in en arbetsordning där mark i större omfattning planläggs innan markanvisning sker.

Miljöförvaltningen är positiv till förslaget, eftersom det finns större möjligheter att beakta olika miljöaspekter när staden detaljplanerar före markanvisning till specifika projekt. Det har också uttalats i förslaget till översiktsplan m.m. Men det kan vara svårt att hinna ställa om till god planberedskap när bostadsbyggandet är så högt som det är nu.

7. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att i högre utsträckning arbeta med slutna kvarter i detaljplaner, i syfte att öka såväl stadsmässighet som trygghet i staden.

Miljöförvaltningen anser att bebyggelseutformning ska anpassas till de lokala förutsättningarna på respektive plats. Ibland kan slutna kvarter vara positiva ur miljösynpunkt, t.ex. för att få god ljudmiljö i bullerutsatta lägen, och ibland kan det vara negativt ur miljösynpunkt, t.ex. där ekologiska spridningszoner behöver behållas genom ett bostadsområde.

8. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att revidera programmet för Bagarmossen – Skarpnäck utifrån inriktningen med en exploatering om ytterligare 2 000 bostäder jämfört med nuvarande programförslag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrkte en motion med samma förslag 2016-04-12 p. 19. Miljöförvaltningen anser att nuvarande program är väl avvägt med 2 500 bostäder. I programarbetet har

noggranna studier och bedömningar gjorts för att utveckla stadsdelen på ett långsiktigt hållbart sätt. Exempelvis har skogsområdet mellan Bagarmossen och Skarpnäck bevarats som naturmark, eftersom det har mycket höga rekreativa och ekologiska värden. Skogsområdet används flitigt av boende i både Bagarmossen och Skarpnäck och det ska utvecklas till en gemensam stadspark enligt programmet och därmed bidra med ytterligare sociala funktioner. Skogen har höga naturvärden i sig, men fyller framförallt en viktig funktion i stadens övergripande ekologi eftersom det ingår i Stockholms gröna infrastruktur. Nuvarande program för Bagarmossen – Skarpnäck innebär en kraftig förtätning av området och genomförandet har knappt påbörjats. Miljöförvaltningen avstyrker därför förslaget.

10. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med stadsbyggnadsnämnden, påbörja planeringen av omkring 4 000 nya bostäder mellan Gubbängen och Skarpnäck.

Miljöförvaltningen är osäker på vilka ytor som avses och kan därför inte bedöma förslaget.

11. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att, i samarbete med exploateringsnämnden utreda förutsättningarna för att utveckla Tyngdpunkt Farsta med ytterligare 1 000 bostäder vid och intill sjön Magelungen.

Naturmarken vid sjön Magelungen ingår i ett kärnområde inom Stockholms gröna infrastruktur. Längs vissa sträckor är det också strandskydd. Inom denna värdefulla naturmark pågår redan planering för 750-1000 lägenheter. En avvägning mellan exploatering och naturvärden respektive rekreativa värden har gjorts och miljöförvaltningen avstyrker därför ytterligare intrång i naturmark.

15. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att upprätta en handlingsplan, kopplad till såväl Den gröna promenadstaden som Vision City 2040, i syfte att öka möjligheterna till stadsodling på stadens befintliga och tillkommande tak och fasader.

Miljöförvaltningen är positiv till en handlingsplan för ökad stadsodling, eftersom sådan odling kan bidra till ett flertal ekosystemtjänster. Odlingar kan t.ex. bidra till biologisk mångfald i form av blommor och insekter, möten, gemenskap och sinnliga upplevelser för stadens invånare, samt naturpedagogik för både barn och vuxna.

19. Exploateringsnämnden ges, tillsammans med andra berörda nämnder, i uppdrag att genomföra en grundlig utredning i syfte att tunnelförlägga den del av centralbron som hanterar biltrafik.

Miljöförvaltningen ställer sig positiv till en tunnelförläggning av centralbron ur miljösynpunkt, eftersom detta skulle ha flera positiva miljöeffekter som t.ex. mindre buller och luftföroreningar på denna

centrala plats. Detta måste dock vägas mot tekniska möjligheter och kostnad och det är tveksamt om det är tekniskt möjligt.

20. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att överdäcka två delar av Södertäljevägen. Dels sträckan från Liljeholmsbrons södra del ned mot Nybodahöjden, dels på sträckan mellan Västertorp och Fruängen. Marken öster om Södertäljevägen vid Årstadal har varit föremål för diskussion om möjligheterna till överdäckning. Överdäckningarna kan möjliggöra omkring 3 000 nya bostäder samt service, kontor och hotell, och genomföras i etapper.

Miljöförvaltningen är positiv till att sträckan Liljeholmsbron – Nybodahöjden längs Södertäljevägen ses över. Vid förtätning av området med bostäder måste hänsyn bl.a. tas till höga bullernivåer och höga halter av luftföroreningar, samt det strategiskt viktiga, men svaga ekologiska sambandet från Årstaskogen västerut mot Gröndal. Detta kan eventuellt göras genom en överdäckning, men det kan även lösas på andra sätt.

Miljöförvaltningen är positiv till att E4:an överdäckas, t.ex. vid Västertorp – Fruängen, eftersom detta kan ge förbättrad luft- och ljudkvalitet i närområdet och förutsättningar för fler bostäder. Förvaltningen föreslår att en sådan överdäckning också utformas så att Stockholms gröna infrastruktur stärks, t.ex. genom att knyta ihop värdefull naturmark på respektive sida av E4 med anlagd naturmark på delar av överdäckningen.

24. Trafiknämnden ges i uppdrag att planera för en utbyggnad av fler cykelbanor samt fler cykelparkeringar i kollektivtrafiknära lägen. Miljöförvaltningen är positiv till att det byggs ut fler cykelbanor och cykelparkeringar.

25. Trafiknämnden ges i uppdrag att uppdatera stadens framkomlighetsstrategi i syfte att öka tillgängligheten och framkomlighet för transporter och varuleveranser. Det kan handla om att öka tillsynen på lastzoner, införa fri leverans under kvällar och nätter samt se över vilka enkelriktningar som skapar större trafikflöden än de förhindrar.

Miljöförvaltningen är positiv till att efter noggrann prövning införa leveranser under kvällar och nätter på vissa platser i staden, under förutsättning att riktvärden för buller kan klaras. Miljöförvaltningen deltar i ett projekt kring nattleveranser som drivs av trafikkontoret. Förvaltningen är däremot negativ till att införa fria leveranser under kvällar och nätter, eftersom leveranser ofta orsakar bullerstörningar för närboende både vid transport och lastning och lossning, vilket exempelvis kan medföra sömnstörningar.

32. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att hemställa hos regeringen om att driva på för fler regelförenklingar som syftar till att underlätta byggandet av fler bostäder i Stockholm.

I motionen exemplifieras regler som behöver förändras med avseende på strandskydd, bullerregler och riksintressen.

Strandskyddet syftar enligt 7 kap. 13 § miljöbalken till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden för Stockholmare och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Detta är värden som är högt skattade i Stockholm och därför bör värnas. Det är just i orter med högt bostadstryck som denna lagstiftning är extra betydelsefull. Miljöförvaltningen avstyrker därför förslaget om att strandskyddet ska försvagas.

Miljöförvaltningen avstyrker också förslaget till ytterligare urholkingar av reglerna kring buller, eftersom de redan nu har försvagats till den grad att det riskerar ge hälsoeffekter enligt forskare. Förvaltningens bedömning är att nuvarande nya lagstiftning är utformad på ett sådant sätt att det går att bygga bostäder i de allra flesta miljöer, även de mycket bullerutsatta, om bebyggelsen utformas på rätt sätt. Förvaltningens bedömning är att detta gällde även innan den senaste ändringen av Trafikbullerförordningen som trädde ikraft 1 juli 2017 .

Däremot anser förvaltningen att staden bör uppvakta riksdagen om att särkrav (krav som går utöver gällande lagar och föreskrifter) kan ge positiva effekter, eftersom dessa kan driva den tekniska utvecklingen framåt i de delar av landet där det finns hårt exploateringstryck och goda ekonomiska förutsättningar.

34. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att hemställa hos regeringen om att göra Stockholms stad till pilotkommun för undantag av byggregler under en period på fem år.

Många av de byggregler som finns syftar till att det byggs hälsosamma bostäder och att den negativa miljöpåverkan blir acceptabel. Miljöförvaltningen bedömer att det föreligger stora risker med att ta bort regelverket och avstyrker därför förslaget.

Bilagor

1. Motion av Anna König Jerlmyr m.fl. (M) om ett modernt och hållbart växande Stockholm. 2017-05-10.